Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ЧЕРВНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 13, 1956. No. 111. VOL. LXIII.

ПАЛАТА ЗМЕНШИЛА ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ НА 1.1 БІЛЬЙОНА

273 КОНҐРЕСМЕНИ ГОЛОСУВАЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАКОРДОНОВІ В СУМІ 3.8 БІЛЬЙОНА, ПРОТИ БУЛИ 122 КОНҐРЕСМЕНИ

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів більшістю 273-ох до 122-ох голосів, 11-го травня прийняла законопроєкт про допомогу закордонові в висоті 3,800,000,000. Ця сума є на 1,109,000,000 долярів менша від тих видатків, яких домагався на цю ціль президент Айзенгавер. Цей законопроєкт відослано до Сенату, де, як сподівається уряд, можна буде принаймні на половину зменшити ту редукцію, яку ухвалила Палата Репрезентантів. Але і в Сенаті є такі сенатори, які пропонують ще більше зменшення видатків на допомогу закордонові. Уряд запросив до Білого Дому сенатських провідників обох партій на наради, в яких від уряду виступатимуть головний дорадник Білого Дому Шерман Адамс та державний секретар Джан Фостер Доллес, які проситимуть, щоб Сенат зменшив ту редукцію, яку вже ухвалила Палата Репрезентантів. Адамс розмовляв в цій справі з Президентом в шпиталі „Волтер Ріда". Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що на цій конференції не буде віце-президента Ричарда Ніксона, бо він, як предсідник Сенату, матиме нагоду висловити свою думку в цій справі на дискусії в Сенаті. Палата скреслила 1,000,000,000 долярів з допомоги, призначеної на військові цілі, і 109,000,000 долярів із тієї суми, яка була призначена на економічну допомогу. В Сенаті панує переконання, що, може, вдасться збільшити допомогу закордонові принаймні на 500,000,000 долярів. В Палаті Репрезентантів була гаряча дискусія в цій справі, урядову програму обороняли і демократичний спікер Сем Рейберн і провідник республіканської меншости конґресмен Джозеф В. Мартін, але вони не могли переконати більшости Палати в тому, щоб не зменшувала суми на допомогу закордонові, яку запропонував уряд. Перед самим голосуванням ізоляціоністичний конґресмен із Висконсин Лоренс Г. Смит хотів недопустити до ухвалення жадної допомоги і поставив внесок, щоб урядовий законопроєкт був відосланий назад до комісії, але його внесок відкинено більшістю 147-ох голосів проти 52. Сенат починає дискусію над цим законопроєктом в середу 13-го червня. Провідний демократичний сенатор Волтер Е. Джордж пропонує, — щоб збільшити суму, ухвалену Палатою Репрезентантів, на 500,000,000 до 600,000,000 долярів. За законопроєктом в Палаті Репрезентантів голосували 162 демократів і 111 республіканців, проти нього — 52 демократи і 70 республіканців.

ЛеМей домагається дальших більйонів для летунства

Вашинґтон. — Генерал Куртіс Е. ЛеМей зізнавав на Сенатській Підкомісії Видатків і домагався додаткових 3,800,000,000 долярів на приспішення будови бомбовиків типу Б-52 та поширення Стратеґічної Летунської Команди, щоб можна було протиставитися збільшуваній совєтській летунській загрозі. Ген. ЛеМей рекомендував нову програму, згідно з якою впродовж найближчих п'ятьох років треба б річно видавати на Стратеґічну Летунську Команду по 8 більйонів долярів. Ген. ЛеМей є командантом цієї команди. Давніше уряд домагався на летунство 16,900,000,000 долярів, з того коло 5,000,000,000 долярів на видатки Стратеґічної Повітр. Команди. Генерал зізнав, що в 1958 або 1959 році совєтська Росія матиме два рази більше міжконтинентальних бомбовиків як ЗДА і тому могла б несподіваною атакою знищити цю країну, якщо ЗДА не розбудують своїх летунських сил.

Найвищий Суд про звільнювання нельояльних урядовців

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗДА більшістю шістьох до трьох голосів вирішив 11-го червня, що уряд може звільнювати тільки таких нельояльних урядовців, які займають відповідальні становища, на яких вони можуть знати про важливі для народньої оборони секрети. Це рішення Найвищого Суду ЗДА важливе тим, що досі уряди звільнювали з праці і звичайних бюрових урядовців, коли довідалися, що вони належать, або належали, до Комуністичної партії. Це рішення Найвищого Суду видане на апеляцію харчового інспектора Кендріка М. Коле з Ню Йорку, якого секретарка здоров'я пані Овіта К. Гоббі звільнила була з праці ще в 1954 році з огляду на його нельояльність. М. Коле закидали співпрацю з людьми, які стояли близько до комунізму і яких організація є на списку нельояльних організацій. М. Коле, згідно з рішенням Найвищого Суду, має знову бути затруднений на попередньому становищі.

В АМЕРИЦІ

● **Молодший брат президента Айзенгавера,** 56-річний д-р Мілтон Айзенгавер зрезиґнував зі становища президента Пенсилвенійського університету, яке займав шість років. Він заявив, що це рішення зробив місяць тому і воно не стоїть у зв'язку з новою недугою президента Айзенгавера.

● **Після того, як сенатор Естес Кіфовер програв правибори** у стейті Каліфорнія, 32-членна делеґація на номінаційну конвенцію зі стейту Теннесі, з якого є сенатор Кіфовер, заявила, що не буде підтримувати свого сенатора в Шикаґо.

● **Фабрика льокомотивів** „Болдвін - Лайма - Гемілтон" у Филаделфії викінчує будову 50 парових льокомотивів для Індії. Це, мабуть, останні парові льокомотиви, будовані в ЗДА, бо в цій країні вже від 1949 року будують дизельні льокомотиви.

● **Директор радіової обсерваторії** при огайському університеті д-р Жан Кравс, повідомив, що йому вдалося ловити звуки з плянети Венери з помічччю рухомого радіотелескопа, який він сам сконструював на своїй фармі за 50 долярів. Давніше він подавав, що робив це з поміччю великого телескопа в університеті, бо не хотів, щоб цікаві йому перешкоджали в його дослідах.

● **Вийшов друком „Показник"** до щоденника „Ню Йорк Таймс" за 1955 рік, який на 1,271 сторінці подає весь матеріял, уміщений в цьому щоденнику за той рік. „Показник" коштує 35 долярів.

● **Сенатор Вільям Ф. Новленд** заявив, що нічого не знає про існування якогось руху за республіканського кандидата на президента, якщо б Айзенгавер відмовився ще раз кандидувати.

● **Генерал-майор К. Л. Гастінґс** заявив на конґресовій комісії, що незабаром можна буде безпечно їсти навіть недосмажені свинячі котлети, бо при допомозі атомової радіяції можна буде вбивати бацилі трихіни.

● **Голова Крайової Наукової Ради д-р Детлев В. Бронк** заявив на святі закінчення шкільного року в каледжі в Лейк Форест, Іллиной, що науковці від гуманістичних наук повинні поставити греблю перед матеріялізмом, який шириться серед науковців інших категорій, спричиняючи „атрофію духа".

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ З ВІЦЕПРЕЗ. НІКСОНОМ

Фотосвітлина із зустрічі українських республіканських представників з віце-президентом Ніксоном у Вашинґтоні 6-го червня. Віце-президент Ніксон стоїть посередині, направо біля нього стоять п. Д. Галичин і адв. А. Г. Дячук, а з лівого боку проф. Л. Добрянський та п. С. Скубик.

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ НА РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ НАРАДАХ У СТОЛИЦІ

Вашинґтон, Д. С. Минулої середи, 6-го червня, відбулись тут у столиці наради членів Дорадчого Комітету Національностей при Крайовому Республіканському Комітеті з головою Комітету п. Лінардом В. Голлом та іншими лідерами Республіканської партії в справі передвиборчої кампанії між поодинокими національними групами країни. З українців у нарадах взяли участь: голова Українського Відділу в Дорадчому Комітеті п. Д. Галичин, голова Українського Відділу в Громадянському Комітеті за Айзенгавером адв. А. Г. Дячук та місцеві республіканці проф. Л. Добрянський і п. Ст. Скубик. Л. В. Голл, голова Крайового Республіканського Комітету, відкриваючи цю конференцію, яка тривала весь день, з великим признанням ствердив ту ролю, яку відіграли національні групи для вибору президента Айзенгавера в попередніх виборах та закликав до подібних і ще більших зусиль теж під час цьогорічних виборів, щоб перевибрати президента Айзенгавера і вибрати його республіканський Конґрес для справнішого ведення державних і міжнародніх справ та повного здійснення далекойдучих плянів Республіканської адміністрації, які включають теж і видатнішу американську допомогу для визвольних рухів поневолених народів. У рямках цих нарад відбулось теж спільне снідання з заступником президента Ричардом Ніксоном, під час якого українські представники мали нагоду обмінятись з ним думками на ряд актуальних проблем теж відносно теперішніх подій в Совєтському Союзі та долі і аспірацій України. Крім віце-президента Ніксона і голови Республіканського Комітету Голла у нарадах і прийнятті взяли участь теж інші видатні республіканські представники із законодавчої і екзекутивної ділянок уряду.

Президент конферує з своїм асистентом

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер впродовж десятьох хвилин конферував із своїм головним дорадником Шерманом Адамсом в шпиталі „Волтера Ріда" і обговорив із ним актуальні державні справи: 1. Не погодився на те, щоб і інші шефи штабу їхали до Москви. 2. Вирішив, що прийняття в честь німецького канцлера Конрада Аденауера відбудеться в Блер Домі в середу, і на ньому господарем буде віце-президент Ричард М. Ніксон. 3. Вирішив, щоб засідання Крайової Ради Безпеки відбулося в четвер під проводом віце-президента Ніксона. 4. Конференція в справі молоді має відбутися згідно з пляном в днях 18 і 19 червня, але Президент не буде там промовляти. Лікарі стверджували в бюлетенях, що Президент видужує згідно з передбаченим темпом і його стан здоров'я є „дуже добрий". Президент два рази вставав з ліжка та йшов 40 стіп до крісла при незначній допомозі д-ра Ізідора С. Ровдіна. Під час цього вставання пацієнт не відчував таких болів, як це було попереднього дня. Акції на нюйоркській біржі вже не падали так, як це було в п'ятницю, коли повідомлено про нову недугу Айзенгавера. Коли в лікарських бюлетенях говориться про те, що температура і пульс Президента є „нормальні", то це значить, що вони не є такі, як у здорової людини, тільки нормальні для пацієнта в подібному стані недуги. Температура Президента становила 99.2, пульс — 88, а тиснення крови — 130 на 80. Пані Айзенгавер, яка перебуває в шпиталі, часто відвідувала Президента, і була з ним тоді, коли він відбував вправи в ходженні. — Відвідав Президента і його син майор Джон Айзенгавер, а молодший президентів брат д-р Мілтон Айзенгавер від'їхав до Пенсилвенійського Університету, що свідчить про те, що стан здоров'я Президента задовільний.

Недуга Айзенгавера і з'їзд президентів американських держав

Бальбоа, Зона Панамського Каналу. — Несподівана недуга президента Айзенгавера кинула тінь на з'їзд президентів американських держав, який має відбутися 25 червня ц. р. для відзначення подібного Конґресу в Панамі в 1826 році, який був скликав Сімон Болівар. Президент Айзенгавер перший зголосив був свою участь в тому з'їзді, коли дістав запрошення від президента Панами Рікарда Аріяса Еспінози. Президент Панами погоджується відкласти з'їзд до 15-го липня, бо Конґрес в 1826 році закінчився був того ж дня. Досі зголосилося до участи в тому з'їзді 15 президентів американських держав. Дехто гадає, що президент Айзенгавер вишле від себе на цей з'їзд віце-президента Ричарда М. Ніксона, якщо сам не зможе виїхати до Панами.

● **У Швайцарії, уперше в світі,** побудовано „молокопровід". Досі постачання свіжого молока швайцарських молочарень в літніх місяцях, коли всі корови переходять на полонини, зв'язане було з технічними трудноцами і додатковими коштами. Тепер на протязі 4 миль (6 кіліометрів) будується з відповідного матеріялу рури з найбільшої половини до молочного розподільного пункту.

АДЕНАУЕР ЗАКЛИКАЄ ДО НЕПОСЛАБЛЕНОЇ СТОРОЖКОСТИ ЗАХІДНЬОГО СВІТУ

Ню Гейвен, Конн. — Канцлер Німецької Федеративної Республіки, д-р Конрад Аденауер, після отримання почесного докторату прав від університету Єйл, виголосив велику політичну промову, що її центральною нотою була пересторога під адресою вільного світу проти совєтської небезпеки. У теперішній антисталінській кампанії в Совєтах нема найменших познак зречення із сталінських імперіялістичних принципів вільного світу. „Замість цього спритніший кремлівський провід застосовує тільки нові форми і методи, щоб осягнути старі цілі большевизму —заволодіння світу комунізмом, ще певніше та з меншими жертвами". Аденауер перестерігав, що неможливо запевнити мир „безборонно". Останній партійний з'їзд в Москві виказав, що совєтські правителі вірять, що капіталізм знаходиться на шляху до катастрофи і що комунізм переможе, діставши вільний світ, як зрілий овоч. В совєтській закордонній політиці нема найменших познак незгідливости з сталінізмом. Всю дальшу частину своєї промови Аденауер присвятив справі Німеччини, назвавши її хребетним стовпом миру і безпеки всього вільного світу. Запанування комуністів в Німеччині означало б смертельну загрозу для всього вільного світу. Тому справа з'єднення Німеччини не є справою одних тільки німців. Хрущов, заявивши недавно французькому прем'єрові Молле і міністрові закордонних справ Піно, що він воліє „тримати 17 мільйонів німців", як бачити Німеччину з'єдиненою, хоч би навіть невтральною, є найяскравішим доказом совєтського імперіялізму та політики, суперечної з чартером ОН. Ядром європейської єдности і доброю прогнозою її здійснення є щораз кращі німецько-французькі взаємини. Аденауер закликав зберігати силу НАТО. Америка повинна надалі проводити вільному світові. Німеччина далі старатиметься за повне довір'я в очах вільного світу, від якого теж чекає допомоги в справі з'єдинення.

Канцлер Аденауер, який прибув до Америки для конференції в першу чергу з президентом Айзенгавером, відбуде в середу 13 ц. м. конференцію у Вашинґтоні з віце-президентом Ніксоном і державним секретарем Доллесом. Він буде, в заступництві хворого Президента, гостем віце-президента Ніксона.

Швайцарці вітали оваційно румунських еміґрантів, учасників нападу на румунське посольство

Берн. — Чотири молоді румунські еміґранти, що справу їхнього нападу на румунське посольство в Берні в минулому році розглядає тепер швайцарський суд, заявили під час процесу, що вони мусіли залишити свою батьківщину з огляду на комуністичний терор і переслідування і що займаючи будинок посольства румунського комуністичного уряду, вони хотіли здемаскувати це посольство, як один з центрів комуністичного шпигунства в Европі і запротестувати цим проти переслідування й ув'язнювання румунських патріотів у Румунії. Зайняли ці еміґранти румунське посольство в Берні збройною рукою і під час нападу був вбитий шофер посольства. Після виходу підсудних із судового будинку, їх вітала на вулиці оваційно юрба швайцарських громадян й еміґрантів, які живуть у Швайцарії.

Франція вірить в скасування Совєтами залізної заслони

Париж. — Французький міністер закордонних справ Християн Піно заявив у своїй промові в Американському Клюбі в Парижі в четвер 7 ц. м., що Захід не повинен утруднювати справу скасування існуючої залізної заслони, що його ділить від Сходу. Він оповідав про свою недавню візиту в Совєтах і твердив, що коли большевики рішуче відмовляються від будь-яких поважних політичних концесій в спірних справах, то вони насправді поважно змінюють внутрішню політику і хочуть так пожвавити взаємні відвідини й туристичний рух між СССР і західніми країнами, щоб залізна заслона стала ілюзоричною. Піно, уважає, що Захід не повинен робити ніяких таких перешкод у тому туристичному русі, які викликували б враження, що це якраз західні держави зберігають залізну заслону й відсепаровуються від Сходу. Очевидно, — признав французький міністер закордонних справ, — „треба бути обережним". Цю справу Піно задумує переговорити під час свого перебування у Вашинґтоні, куди він приїздить 18 червня на запрошення американського уряду, щоб з'ясувати всі ті непорозуміння, що їх викликали критичні завваги самого Піно під адресою західньої політики, зроблені в останніх місяцях. Піно з найбільшим притиском говорив про непорушність французько - американської приязни і союзу „щонебудь сталось би в еволюції політичної ситуації".

В Арґентині ув'язнено понад 2,000 осіб

Буенос Айрес. — Після ліквідації урядом пропероніївської революти в цілій країні відбуваються масові арешти осіб причетних до повстання. За пів-офіційними даними в Арґентині ув'язнено понад 2,000 осіб. Триста з-поміж них станули перед скликаними нашвидко військовими трибуналами, які засудили на розстріл уже 38 осіб. До публічного відома подано прізвища тільки 16 офіцерів, що їх розстріляно за участь у революті. Масові розстріли викликали серед населення незадоволення, а то й обурення, бо ще ніколи в історії Арґентини так гостро не карано учасників протиурядових виступів. Ген. Арамбуру відбув у вівторок пресову конференцію, на якій поінформував присутніх журналістів, що плянував останню революту і фінансував її колишній арґентинський диктатор Перон, який перебуває в Панамі. — Водночас ген. Арамбуру ознайомив журналістів із знайденими документами, з яких виходить, що провідники революти плянували державний переворот, палення церков й урядових будівель та фізичну ліквідацію провідних осіб з теперішнього уряду, передусім ген. Рохаса. Військовими провідниками революти були колишні перонівські генерали Валле і Танко, які після невдачі революти втекли і за ними йдуть тепер розшуки. Цивільним керівником був арґентинський індустріяліст і батько одного з перонівських міністрів Рауль Ляґомарсіно, якого вже ув'язнено. Арамбуру сповістив теж журналістів, що гроші на здійснення революти ішли з Панами, Уруґваю, Чілє і Параґваю і що новим президентом Арґентини мав бути проголошений ген. Валле.

● **Маршал Георгій Жуков** захворів. Його бачили останній раз у день приїзду Тіта до Москви 2 червня ц. р. Офіційні совєтські кола не заперечили вістки про недугу Жукова.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОТИ ВИЇЗДУ ДО МОСКВИ ШЕФІВ ОБ'ЄДНАНИХ ШТАБІВ

Вашинґтон. — През. Айзенгавер вирішив в понеділок 11 червня ц. р., що виїзд з відвідинами до Москви також інших шефів об'єднаних штабів одночасно з шефом американського летунства ген. Натаном Ф. Твайнінґом на совєтський летунський показ, що відбудеться 24 ц. м., — „непрактичний". В майбутньому, на випадок виїзду до Москви з відвідинами, не могли б їхати всі шефи об'єднаних штабів, а щонайвище два з них. Прийняття майбутніх запросин на таку подорож до Совєтів залежатиме від двох передумов: по-перше, плян перебування в Совєтів мусів би виглядати так, щоб більшість часу переводити не в Москві, а поза нею, на оглядинах тих речей, що цікавили б даного американського військовика з його фахово - військової ділянки, і по-друге, майбутні подорожі до Москви високих американських військовиків залежатимуть від часу й обставин та від звідомлення, що його складе ген. Натан Ф. Твайнінґ про своє цьогомісячне перебування в СССР Президент вирішив цю справу під час 10-хвилинної розмови з своїм головним помічником, шефом Президентського штабу, колиш. губ. Шерманом Адамсом. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті, який тричі денно подає в цих днях недуги Президента найновіші відомості на пресових конференціях, підкреслює, що це було „рішення Президента". Водночас він пригадав історію цієї справи: В минулу п'ятницю діючий військовий атташе в совєтській амбасаді у Вашинґтоні полк. Серґей Адамський звернувся за посередництвом зв'язкового старшини департаменту армії полк. Роберта Брюстера з запитом, яку відповідь викликало б запрошення збоку Совєтів вистосоване також до трьох інших шефів об'єднаних штабів прибути на летунський показ до Москви. Совєтський полковник просив дати йому „неофіційну" відповідь в цій справі, заявивши, що на випадок позитивної відповіді, голова об'єднаних штабів адмірал Артур В. Радфорд, шеф морських операцій адмірал Арлі А. Бирке і шеф штабу армії ген. Мексвелл Д. Тейлор — негайно дістануть офіційне запрошення. Приблизно в тому самому часі захворів несподівано Президент і його негайно перевезли до шпиталю. Коли голова об'єднаних шефів штабів, адмірал Артур В. Радфорд, повідомив Джеймса Гаґерті телефонічно про той запит совєтського військового атташе, Дж. Гаґерті, відвідавши швидко потім Президента в шпиталі ще перед його операцією, зреферував йому цю справу. Американський полковник Р. Брюстер передав уже совєтському військовому атташе американську відповідь. Джеймс Гаґерті відмовився пояснити ближче, що значить, що подорож інших шефів штабів до Москви тепер була б „непрактична".

Сталін був розпусником і деґенератом

Москва. — У додатку до своїх попередніх закидів під адресою свого зверхника і вчителя Йосифа Сталіна, Хрущов прибавив ще закид — убивства дружини і ведення розпусного життя. Нові ревеляції про Сталіна зробив Хрущов перед невеличким гуртом совєтських проводирів у Москві. Ціллю тих ревеляцій було, мовляв, скріпити правдивість попередніх закидів, зроблених у промові на тайному засіданні 20-го з'їзду компартії (яку друкується на іншому місці в „Свободі" п. з. „Кати про себе"). Сталін — казав Хрущов — мав у Кремлі власний гарем, зложений із молодих жінок, що їх постачав Берія. Більшість тих жінок „зникли в таємничий спосіб". Водночас Хрущов оскаржив Сталіна в убивстві своєї другої дружини, Недєжди Аллілуєвої: у приступі скажености, викликаної докорами дружини з приводу безперервної хвилі терору, Сталін пострелив її, а коли вона давала ще знаки життя, задушив її. — Про цю нову промову Хрущова ревеляціонує паризький щоденник „Франсе Суар", який був теж першим часописом у вільному світі, що подав витяги з отієї великої засекреченої промови Хрущова з московського партійного з'їзду 24 лютого ц. р. Власне оприлюднення цим паризьким часописом витягів з промови Хрущова приспішило було рішення Державного Департаменту оприлюднити повний текст документу, що він його дістав був з довірочного джерела в одній із сателітних держав Середньої Европи. Тому ці останні ревеляції паризького часопису мають познаки вірогідности.

В СВІТІ

● **Тіто** роз'їздить в товаристві Хрущова по Совєтському Союзу. Вони вже побували в Ленінґраді, де Тіто в останній хвилині відмовився відвідати якусь фабрику, пішовши на прохід Невським проспектом, а з Ленінґраду поїхали до Сталінґраду. Там вони „не мали часу" подивитись на монументальний пам'ятник Сталіна. Вони мають відвідати також Сочі в Криму.

● **Пітер Тавнзенд,** летунський атташе при англійській амбасаді в Бельгії, приязнь якого з сестрою королеви Єлисавети княжною Марґарет була предметом міжнародного зацікавлення та офіційної заяви Марґарети, заявив, що зголосив своє виступлення з летунства і виїздить у півторарічну подорож довкола світу автом і кораблями. Про свою дальшу майбутність після закінчення цієї подорожі він ще не думав — сказав Тавнзенд журналістам.

● **Іранський уряд** знаціоналізував совєтські копальні нафти в Курівні, за 165 миль від столиці держави, Тегерану. Хоч большевики після того, як здобули владу, забрали на власність держави всі приватні нерухомі мастки та копальні, совєтський амбасадор в Ірані заявив проти націоналізації офіційний протест. Іранський уряд покликався на факт знаціоналізування англійської нафти в серпні 1951 року, що привело до гострого англо-іранського конфлікту, який закінчився новою умовою.

● **Лазар Каґановіч,** колишній тесть Сталіна і один із невинищених старих большевиків, зрікся головування в надзвичайно важливій центральній комісії праці і платень в СССР. Він залишається одним із п'ятьох віце-прем'єрів СССР. З Хрущовим він „відбудовував" після другої світової війни економічне життя в Україні.

● **Ян Кепура,** відомий польський оперовий співак, і його дружина Марта Еґґерт, оперетова і кінова зірка, хотіли були приїхати до Ізраїлю на публічні виступи. Ізраїльський уряд відмовив їм візи без подання причини, але ізраїльська преса пише одверто, що ця відмова стоїть у зв'язку з відношенням Кепури до нацистського режиму.

● **Паризький ювелір Арноль Клерк,** власник одної з найстаріших і найкращих ювелірних фірм на площі Опери в Парижі, скаржиться, що Державна рада Монако, яка замовила була нашийник, брошку, бранзолету і перстень з брильянтів як шлюбний дарунок для Ґрейс Келлі (княгині Ґраціі Патриції), заплатила тільки 12 мільйонів франків (34.000 дол.), а решти — 25 мільйонів (71.000 дол.) платити не хоче. Члени Державної Ради закидають одному зі своїх колеґ, який замовив ті дарунки, що він дістав поважну „провізію" від ювеліра. Ювелір заперечує цьому і грозить, що буде скаржити судово Монако, себто князя Райніє. Князь і княгиня нічого про цю скандальну історію не знали.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОБРА ВІСТКА

Стосовані останнім часом совєтські офіційні й неофіційні заходи, щоб загітувати маси втікачів до повороту „на родіну" — розраховані може не так на те, щоб спонукати їх до повороту, як передусім на те, щоб посіяти зневіру серед загалу людей, яким пощастило вирватися з-під совєтського режиму і поселитися в якійсь із країн Заходу, в умовинах особистої і політичної свободи.

Такий яскравий факт, як зорганізування на терені З'єдинених Держав Америки „добровільного" буцімто повороту п'ятьох колишніх совєтських моряків із „Туапсе", до якої то акції запрягли Совєти не тільки своїх таємних аґентів, але й офіційних дипломатів із совєтської амбасади в ЗДА, і навіть із совєтської делеґації в ОН, свідчить про те, що Совєти мали на оці куди більш далекосяглі цілі, як загітування до повороту саме тих моряків. Совєтам ішло про те, щоб з допомогою такої „акції" підірвати в основі віру втікачів у свою особисту безпеку, знищити у них певність, що на території такої могутньої держави, як ЗДА, їх не досягне вже ніяким чином совєтська рука, що вони тут, в Америці, можуть бути спокійні за своє життя і свою майбутність.

Вирвавши п'ятьох совєтських моряків з упорядкованих і з кожного погляду цілком забезпечених та надійних для них особисто життьових умовин у ЗДА, Москва з допомогою самого цього факту довела до свідомости вже не тільки новоприбулих, але й навіть натуралізованих громадян свою стару погрозу: де б ви не були, куди б не заховалися, завжди й усюди ми знайдемо вас і, якщо буде треба, знищимо без огляду. Тому — залишайте усякий спротив і вертайтеся „на родіну" або ставайте на совєтську службу.

Совєтські ж аґенти та різні „прогресисти" повели серед імігрантів у ЗДА спроби застрашування і шантажу, мовляв, чому не вертаєтеся, вас і так і депортують, адже ж „усім відомо", що у своїх паперах ви подали фальшиві дані про себе і про своє походження.

Тому також з кожного погляду треба вітати, як добру вістку, заяву ген. Дж. М. Свінґа, комішенера іміґрації, про те, що американський уряд рішений усіма можливими способами протидіяти совєтській пропаґанді за поворот „на родіну" і кампанії застрашування іміґрантів чутками і твердженнями, що їм буцімто загрожує збоку американського уряду чи судів депортація або й інші кари за подання ними фальшивих даних при одержуванні в'їздових віз до ЗДА.

Заява ген. Свінґа — це те, що на потребу, чого вимагає сучасна ситуація, чого чекали від офіційних чинників не тільки втікачі, захитані у своїй певності в свою особисту безпеку та у вірі в спроможність З'єдинених Держав гарантувати втікачам особисту і політичну свободу, але й мільйони громадян, що розуміли ситуацію. Ця заява тим більше важлива, що вона сповіщає вже про конкретні заходи для охорони втікачів від пропаґанди і шантажу совєтських аґентів, такі, як безперервна служба в урядах іміґрації, щоб загрожений так чи інакше іміґрант міг дістати кожної хвилини не тільки потрібні інформації, але й охорону іміґраційного уряду або поліції.

Зокрема треба вітати подану комішенером Свінґом інформацію, що ще цього — 1956 — року американський Конгрес прийме закон, який скасує постанови про депортацію тих чужинців, які прибули між 22 грудня 1945 і 1 листопада 1954 року на підставі поданих невірно даних про свою ідентичність, місце народження і замешкання, якщо цих неточностей вони допустились зі страху перед репатріяцією. Цей закон допоможе всім заінтересованим не тільки визволитися від вічної тривоги і непевности, але й допоможе їм якнайскорше натуралізуватися і стати повноправними американськими громадянами.

Започатковані й заплановані американським урядом заходи зміцнять, з одного боку, авторитет З'єдинених Держав Америки і повагу до їх законів, а з другого — підсилять серед тисяч утікачів і еміґрантів у ЗДА і в усьому світі почуття безпеки та певности, як теж і віру в перемогу американських ідеалів демократії над совєтським світом брехні і тиранії. А все це разом буде доброю заохотою для тих, що в неволі за залізною заслоною бажають вибрати чи вибороти волю.

НОВИЙ СЕКРЕТАР ВНУТРІШНІХ СПРАВ

З поняттям ресорту внутрішніх справ зв'язана в очах европейців — особливо ж із Східньої Европи — передусім... *поліція*. Бо в усіх взагалі европейських країнах поліція підпорядкована міністрові внутрішніх справ, а в державах із поліційною системою міністерство внутрішніх справ, державна безпека, *поліційний апарат* і в'язниця — це однозначні поняття. Так було в царській Росії, в якій „охрана" була головним засобом політики таких міністрів внутрішніх справ, як Протопопов, — у Совєтах, де МВД — міністерство внутрішніх справ — є лише зміненою назвою колишньої ЧК і потім ГПУ, — чи навіть у післяверсальській Польщі, де „Виділ Безпеки" в ресорті внутрішніх справ фактично керував національною політикою в усіх її ділянках, а такі міністри внутрішніх справ, як Складковський чи Пєрацький перейшли до історії, як міністри поліційних репресій. Тим часом у характері і компетенціях американського департаменту внутрішніх справ та европейських міністерств того самого ресорту нема взагалі нічогісінько спільного. Слідчі органи крайового маштабу (ФБІ), в'язниці, іміґраційні справи — підлягають департаментові справедливости, а поліційні органи — здецентралізовані по стейтах. Які ж справи належать до відання департаменту внутрішніх справ — про це найкраще говорять назви його відділів: Управління земельними посілостями, Геологічне обслідування, Служба державних парків, Бюро копалень, Риболовля і мисливство, Бюро для територій, Бюро для справ індіян, Бюро поліпшування, Адміністрація електрівень.

Таким чином, як бачимо з назв різних відділів американського секретаріяту внутрішніх справ, він існує для внутрішніх справ країни в найбуквальнішому розумінні цього слова: для земель, що є власністю держави і що ними піклується державна адміністрація (826 мільйонів акрів — майже ¼ суходолу ЗДА!), — для державних парків, які є гордістю нації, як особливість, що стягає туристів з усього світу, — для земних скарбів, захованих в американській землі, — для резерватів, приділених нащадкам колишніх панів цієї землі, індіянам, що їх є ще 400,000, — для лісів і вод, що принаджують рибалок і мисливців, але, крім того, є й джерелами деревного скарбу та електричної енерґії, яка тепер продукує 8 мільйонів кіловатів, врешті для територій, які мають в З'єдинених Державах спеціяльний правно - адміністраційний стан. Все це справи найтісніше пов'язані не з „високою політикою", а з практичними щоденними інтересами і щоденними потребами живих людей. А що ці інтереси й потреби дуже різні і за них та між ними ведеться постійна боротьба, то й становище секретаря внутрішніх справ надзвичайно трудне і невдячне. Яка це розбіжність інтересів — вкажемо коротко на приклади: Демократичні законодавці натискають, щоб держава перейняла на свою власність деякі електрівні на Заході, знані водною силою; республіканські вважають, що відповідальність за них повинні нести заінтересовані місцеві групи, підприємці, а подекуди й користувачі. Ведеться постійна боротьба між течією консерваційною у відношенні до скарбів природи і бизнесменським світом, який хоче використати їх для промислу (ліси, парки, неуправні терени). Строга охорона індійських резерватів зустрічає трудноці збоку мисливців і рибалок західних стейтів, — і т. д., і т. п.

Тому секретар внутрішніх справ має дійсно почесну назву „охоронця і зберігача природних скарбів Америки", але має й преважливе завдання узгіднювати ці інтереси та схоплювати їх у відповідні закони так, щоб вони могли перепливати між Сциллою і Харибдою конгресових суперечностей. Тому на становище секретаря внутрішніх справ потрібний діях не тільки з великим досвідом і знанням таких справ, але особливо з надзвичайним персональним тактом і добрими особистими зв'язками з різними людьми в господарському й політичному світі. Минулого тижня Президент знайшов людину з усіми цими прикметами в особі Фреда А. Сітона, часописного видавця і журналіста з Небраски, як наступника на місце Даґласа МекКея, який зрікся свого становища, щоб кандидувати на сенатора в своєму рідному стейті Ореґоні — проти сенатора Вейна Морза, єдиного з-поміж республіканців, який ще під час останніх виборів проголосив був себе „незалежним", а потім, перейшовши одверто до Демократичної партії, повів безпардонну кампанію проти теперішньої А д м і н і страції. Факт, що і Сенатська комісія для внутрішніх справ, і повний Сенат через кілька днів від призначення Президентом Ф. А. Сітона — одноголосно затвердили його на цьому становищі — рідкий в історії американського Сенату, в якому більшість належить до партії, ворожої Адміністрації. Це тим цікавіше явище, що Фред А. Сітон — палкий республіканець і один із найактивніших пропаґаторів кандидатури Д. Д. Айзенгавера у виборах 1952 року.

Фред А. Сітон має 46 років. Народжений він у Вашинґтоні, як син часописного видавця, а високу освіту здобув у Канзасі і в середньо - західній частині ЗДА діяв від студентських часів. У 1936 році працював як секретар губернатора Канзасу А. М. Лендона, що став президентським кандидатом республіканців. З Канзасу переїхав до Небраски, де став власником кількох часописів та радіовисильні із засягом на шість західніх стейтів. У Небрасці був послом стейтового парляменту. В 1951 році був призначений від Небраски сенатором, яким був до найближчих виборів у наступному році. За той час дав себе в Сенаті пізнати, як „ліберал", противник крайньо-правого крила Республіканської партії. Він голосував проти закону демократа Мек Каррана про внутрішню безпеку, як занадто реакційного, і виступав проти тодішнього закону про користування нафтовими полями в західній тихоокеанській смузі. З усіми цими справами дуже добре ознайомився. На весні 1952 року мав нагоду вперше особисто побачити в Парижі Д. Д. Айзенгавера і розмовляти з ним. Під величезним враженням цієї зустрічі став гарячим прихильником кандидатури Айзенгавера на президента ЗДА, і під час виборчої кампанії їздив у вагоні Айзенгавера, виявивши себе, як знаменитий посередник між місцевими політичними — інколи дуже химерними — керівниками. У Білому Домі став офіційно „заступником асистента в адміністраційних справах" — і в такому характері фіґурує в списку 29 членів „Штабу Білого Дому". Насправді його завданням був зв'язок між Адміністрацією та Конгресом. Йому власне приписується головну заслугу, що така запальна справа, як фармерський закон, перейшла розмірно гладко. Він був також тим, хто переконав секретаря оборони Чарлза Вилсона, влаштовувати періодичні пресові конференції, чим здобув собі велику прихильність у преси.

Загальна опінія американської преси така, що саме в цьому виборчому році, коли багато швидше й легше спалахують пристрасті довкола прерізних справ, през. Айзенгавер знову виявив свій хист у „виловлюванні" відповідних людей на відповідні місця: Фред А. Сітон має лити оливу на розбурхані хвилі спорів довкола скарбів землі і води З'єдинених Держав.

Любомир О. Ортинський

ТРИ ШКОЛИ СОВЄТСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Повідомлення про *уступлення з посту міністра* закордонних справ СССР Вячеслава Скрябіна-Молотова мало кого заскочило, подібно як і покликання на його місце Шепілова. А проте, ця зміна зафіксовує остаточно прихід до влади в совєтській зовнішній службі нової, третьої з черги, дипломатичної школи, чи ґенерації.

Коли не рахувати переходового періоду совєтської дипломатії часів Чичеріна, що, *властиво, ще не мала свого* власного обличчя і була комбінацією д и п л о м а тичного професіонала царських часів і большевицького політрука, закамуфльованого офіційним постом шофера чи котрогось там секретаря, перша школа стоїть під знаком Літвінова і його учнів. Вона, з політичних і технічних причин, також ще не може повністю зрезиґнувати з людей старої дати, що пішли на колябораціо з режимом, але має вже свій власний стиль і людей-виконавців, клясичними представниками яких можна назвати довголітнього совєтського амбасадора в Лондоні Майського чи його колеґу зі Стокгольму, мадам Коллонтай. Ця ґенерація совєтської дипломатії, що становила високий відсоток затруднених у службі не-росіян, головно людей жидівського походження, які мали зв'язки з закордоном, включно з шефом Літвіновим, відійшла від керми совєтської зовнішньої служби в серпні 1939 р. з хвилиною підписання пакту Ріббентроп — Молотов. Власне, принесення в жертву Літвінова було обраховане як жест в сторону антисемітського ,гітлерівського Третього Райху. Але це не була одинока причина. В міжчасі, до певної міри за плечима Літвінова й міністерства закордонних справ (тоді ще комісаріяту) тодішний прем'єр Молотов виховував нову ґенерацію совєтської дипломатії, другу з черги, а першу в сенсі російсько - большевицького уявлення про ведення зовнішньої політики. *Бо попри* всю відданість режимові і при вірній йому службі школа Літвінова не задовольняла можновладців Кремлю своїм національним складом і своїми „інтернаціональними ухилами". Одним із тактичних засобів цієї ґенерації дипломатії був „народний фронт", коли йшло про інфільтрацію чужих країн, і своєрідна елястичність та позована концилянтність, що мала за завдання зробити СССР, як кажуть німці, „сальонфеґіґ".

Напередодні другої світової війни завдання ці були осягнені, і „мурини могли відійти". Приходить новий ґарнітур на чолі з Молотовим, і з ним на перший плян висуваються такі прізвища совєтських дипломатів, як Громико, Малік, Віноградов, Боґомолов, Зарубін, Зорін, Лавреньєв й інші. Зараз же після створення воєнного альянсу з Англією й Америкою, влітї 1941 р., до постання якого Москва використала ще Літвінова, виславши його на дороткий час амбасадором у ЗДА, керівництво зовнішньої служби перебирають нові люди. Ґузєв іде на амбасадора до Лондону, Ґромико заступає Літвінова, Малік провадить амбасаду в Токіо, Боґомолов (тепер у Римі) чергується з іншими на дипломатичних станицях в Парижі й Лондоні, Віноградов, поки перейде до Парижу, довгі роки очолює совєтську амбасаду в Анкарі. Питоменності цієї нової школи дипломатів такі: в першу чергу це поголовно росіяни. Вони є продуктом сталінської диктатури і самі майстерно опанували ролю знаряддя Кремлю на зовнішньому відтинку совєтської політики. Для них вже не є проблемою, як колись для школи Літвінова, здобувати на Заході признання, чи визнання СССР; вони мають репрезентувати його силу і вести „холодну війну". Відомо, що діяльність цієї ґарнітури совєтських дипломатів припадає на післявоєнний час, який московська політика використала для закріплення і розбудови своїх позицій поза кордонами СССР. Завдання виконано бездоганно, не зважаючи на те, що довелося його здійснювати на грані між „холодною війною" й вибухом гарячої, третьої (Берлін, Корея, В'єтнам і т. п.).

Смерть Сталіна — природня чи штучно викликана (бо й така можливість існує) — була формальним закінченням одного етапу совєтської здобувної політики. Було б спрощенням думати, що відхід одної людини, навіть диктатора таких розмірів, як

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Женецький

ЛЕМКІВЩИНА ПЛАЧЕ

(Нарис про чорні дні лемків після другої світової війни)

(3)

Коли в селі Волівці вдалося намовити кілька родин на виїзд, старий ґазда Петро Васічко, весельчак-жартун, якого родина погодилася переїздити, підійшов до совєтських аґентів і жартівливо спитав:

— Перепрошую красні вас, комісію, а скажіть мені, що я буду там у вас робити?

— Сколько тебє, дедушка, лет? — спитав один з аґентів.

— Та вже 75 буде, — відповів дід.

— У нас, дедушка, так харашо, що будеш роботать так, как би тебє било 35 лет...

І справді, так і вийшло. За якийсь час у селі одержали від цих переселенців листа, в якому вони писали, що діда прикріпили в колгоспі до праці з 35-літніми, де він, від важкої праці й колгоспних злиднів, скоро помер.

У селі Гладишові був теж один чоловік, Кулик, що дуже аґітував за виїздом. Йому вдалося намовити кілька родин ,разом з якими він і виїхав. Ці збаламучені переселенці, зазнавши колгоспних „гараздів", у листах до односельчан, між іншим, писали:

„Кулик — куликом, як приїде до Гладишова, то ви його коликом", — що значило не покидати своїх рідних сіл, а всіх тих, що намовлятимуть на виїзд — гнати колами.

Іван Сидорак, що аґітував за виїздом і сам виїхав з кількома родинами, мусів в СССР, як писали переселенці, втекти від своїх односельчан і поселитися деінде, бо його хотіли вбити.

Розповіді поворотців і листи від переселених зробили те, що тільки невеличке число лемків виїхало на схід.

Переселення на „земе одзискане"

Не вспіли лемки відітхнути від совєтських депортацій, як прийшло нове лихо: польський комунофашистський уряд зарядив насильне переселення лемків до західньої Польщі, на т. зв. „земе одзискане", тобто на ті землі, що їх Совєти відібрали від німців і подарували Польщі.

Те, чого не могли з лемками зробити совєтські комісії, захвалюванням та залякуванням, поляки доконали безоглядним терором. Роз'юшений діяльністю УПА, з якою польський уряд ніяк не міг дати собі ради, він рішив, напевно не без згоди Москви, переселити всіх лемків на захід. Таким чином думав він спекти за одним махом аж три печені: 1. позбавити українських повстанців всебічної піддержки, яку вони мали на Лемківщині від українського населення; 2. змусити цим українських повстанців припинити збройну боротьбу на цих теренах і 3. виселивши українське автохтонне населення з Лемківщини й інших окраїн західньоукраїнських земель, перекреслити претенсії українців до тих земель в майбутньому.

Найбільший вплив на рішення комунопольського уряду вирвати лемків з їхньої прадідівської землі мала бойова акція УПА між Балигородом і Тісною, в якій загинув військовий міністер червоної Польщі ген. Сверчевський.

Восени 1947 року настали страшні дні переселення. До сіл наїздило польське військо з поліцією й давало наказ готовитися до виїзду. На пакування давали всього тільки пів години. По селах настало правдиве пекло: плач дітей, голосіння жінок, стогін битих і катованих. Тих, що опиралися, польські посіпаки виганяли прикладами. Тих, яких і прикладами не можна було вигнати, польські комунарі стріляли на місці. У ті проклятї дні Лемківщина плакала, голосила й спливала кров'ю...

Вночі на 12-те червня 1947 року до села, в якому мешкала Анна Малик, наїхало польське військо й поліція. Найперше стали арештувати тих хлопців і дівчат, яких підозрівали, що вони брали участь в діях УПА. Арештували й цілі їхні родини. Тої ночі забрали й стареньку Анну. Забрали з ліжка, в чому спала, і повели до місцевої тюрми.

Коли арештованих вивели з тюрми і садовили на вози, щоб везти у невідоме, якийсь старшина завважив Анну і, довідавшись від солтиса, що вона самітня, наказав її звільнити. Куди повезли арештованих — Анні невідомо.

Вернувшись до своєї хати, Анна застала все своє убоге добро повикидуване на дворі. Позбирала те, що найцінніше, й стала готуватися до виїзду.

Далі Анна Малик розказує таке:

І так позабирали люди своє добро, хто що міг захопити, посідали на вози, хто мав свої, а ті, що не мали, посідали на чужі, і під голосіння жінок, прокльони на Польщу й комуну та вигуки, під лайки й удари прикладів польських комунофашистів, рушили в світ-за-очі.

Але ще не виїхали вони за село, як наїхала орда довколишніх поляків і кинулася грабувати по хатах обстанову, залишки збіжжя, картоплі і все те, що лемки покинули.

Поляки вигнали з Лемківщини поголовно все українське населення. Залишили тільки тих лемків, які були посвоячені з поляками та приставали на польське, вирікаючись свого роду й народу. Проте, таких відступників було дуже мало, лише одиниці.

Анна Малик каже, що в її рідному селі Крива таких відступників була тільки одна родина.

ВЕЧІРНІЙ ЛІС

Змовкнув дятель —
[працьовита птиця,
Стелиться туман з Дніпра у гай,
Сонце, мов розтоплена живиця,
Облило востаннє небокрай.

Пахне дужче листям перепрілим
І розм'яклим від вологи пнем,
На слідах, що вдень
[ми тут лишили,
Світлячки спалахують вогнем.

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(9)

Богдан Кравців

ФРАНКО — ЛІРИК

Але й у цей настрій зрезиґнованого стоїцизму, що огортає всю збірку Франкову „Із днів журби", вривається бадьорим акордом виклик поетів:

„Я ще не старий! Ще сила
Є в руках і у душі!
Ще поборемося, доле!
Ну, попробуй, задуши!

Я ще не старий! Не згинув
Ще для мене жизні зміст,
Хоч журба, хоч горе тисне, —
Ні, ще я не песиміст!"

Для характеристики Франкових поглядів того часу на літературу, треба згадати, що він вже не пропаґує наукового реалізму і не осуджує в чамбул естетизму, як це робив у своїй відповіді Нечуєві-Левицькому (1878 року), але проголошує вже навіть толеранцію для всіх найрізніших напрямків і течій у своїх статтях на тему „Із секретів поетичної творчости"[14] і стає в обороні молодих письменників в їх шуканні нових шляхів і нових способів вислову перед нападами Єфремова, що докоряв їм даремним розтрачуванням сил на шукання „нової краси".

[14] Іван Франко. Із секретів поетичної творчости, „Літературно-науковий Вістник", 1898 р. том І, стор. 17-26, 75-85, 139-151.

В той же час Франко, відійшовши вже майже цілком від політичного життя, присвячує всі свої сили літературі і науці, редаґуючи передусім „Літературно-Науковий Вістник" і співпрацюючи у виданнях Наукового Товариства ім. Шевченка. На злободенні ґромадські і політичні справи відгукується вже не як співучасник, але як обсерватор.

Роки цієї улюбленої і забезпеченої порівняльно до минулих десятиріч літературної і наукової праці дають у висліді такі вершинні твори Франкової творчости, як „Semper Tiro" (завжди новик) і „Мойсей"[15] — обидва дозрілі, викінчені і майстерні.

Починається збірка „Semper Tiro" цілком уже нераціоналістичними віршами про покликання поета, його музу та пісню. Поезія для теперішнього Франка вже не колишнє натуралістичне „мозок, і нерви, і серце", але божество, що вимагає бути володарем, зрадлива богиня Муза, яка вабить надить і манить, і багатий досвідом поет закликає молодих послідувачів:

„Служи богині непохитно, щиро,
Та панувать над нею і не мрій!
Хай спів твій буде запахуще миро
В пиру життя, та сам ти скромно стій
І знай одно — poeta Semper Tiro!"

Пісня — для Франка, вже не дружина, що її неминуче треба пов'язувати з працею, але „благословенна поміж жонами", „одрада душ і сонце благовісне", „цариця", що її подих „всі серця людські рівняє", що її поцілунок „всі душі благородить і сльози на алмаз переміняє", що „дотик її із терня рожі родить, і по серцях мов чар солодкий ходить, і будить, молодить і оп'яняє".

Вміщений в цій збірці теж документ, що його можна поставити поруч „Зів'ялого листя" і поетової сповіді в збірці „Мій ізмараґд" — поетичне вірую Франка, написане у формі відповіді Миколі Вороному на його заклик до поетів давати пісні:

„Без тенденційної прикмети,
Без соціяльного змагання,
Без усесвітнього страждання,
Без нарікання над юрбою,
Без гучних покликів до бою,
Без сварів мудреців і дурнів,
Без горожанських тих котурнів!
Пісень свобідних і безпечних,
Добутих із глибин сердечних,
Де б той сучасник горем битий
Душею хвильку міг спочити",

У відповідь на ці вимоги представника молодої модерністичної поезії пише Франко полум'яну декларацію, в якій з'ясовує, що немає чистої поезії, відірваної від життя, що поезія може бути сильна тільки глибокими переживаннями, життьовим досвідом, своїм болем, журбою і радощами, пише поетичний маніфест, в якому з'ясовує, що

„Сучасна пісня — не перина,
Не гошпітальнеє лежання, —
Вона вся пристрасть і бажання,
І вся вогонь і вся тривога,
Вся боротьба і вся дорога,
Шукання, дослід і погоні
До мет, що мчать на небосклоні..."

Сформульоване тодішнім Франком розуміння того, що таке поет, єдине у своєму роді і рівне йому правдою і силою вислову тяжко знайти у світовій літературі:

„Поет — значить: вродився хорим,
Болить чужим і власним горем.
В його чутливість сильна, дика,
Еольська арфа мов велика,
Що все бринить і не втихає:
В ній кожний стрічний вітер грає,
А втихне вітрове дихання,
Бринить в ній власних струн дрожання..."

„... Слова — полова,
Але огонь в одежі слова —
Безсмертна, чудотворна фея,
Правдива іскра Прометея!"

[15] Іван Франко, Мойсей. Поема. Третє видання. Львів-Київ, 1922, стор. 64.

КАТИ ПРО СЕБЕ

ТЕКСТ СЕКРЕТНОЇ ПРОМОВИ ХРУЩОВА ПРО ЗЛОЧИНИ СТАЛІНА

(5)

ВИПРАВДАННЯ ТЕРОРУ

Доповідь Сталіна на пленумі Центрального Комітету в лютому-березні 1937-го р. про „Недоліки партійної праці і метод для ліквідації троцькістів та інших дворушників" була спробою теоретично виправдати політику масового терору під претекстом, що коли ми маршуємо вперед до соціялізму, то клясова війна має нібито загострюватись. Сталін запевняв, що так його навчили історія і Ленін. Справді, Ленін уважав, що стосування революційного насильства вимушується спротивом експлюататорських кляс, і відносив це до періоду, коли експлюататорські кляси існували і були сильні. Коли ж політичне положення народу покращало, коли в січні 1920 року червона армія здобула Ростов і таким чином осягнула важливу перемогу над Денікіним, Ленін наказав Дзержинському припинити масовий терор і скасувати кару смерти. Про це важливе рішення Ленін на сесії Всесоюзного Центрального Виконавчого Комітету 2 лютого 1920 р. сказав так:

Ми були змушені застосовувати терор з огляду на терор, стосований Антантою, коли світові потуги кинули проти нас свої орди, не гребуючи ніякими засобами. Ми не витримали б і двох днів, якби не відповіли на ті методи офіцерів і білогвардійців безжалісним способом. Це означає застосування терору, але він був накинений нам терористичними методами Антанти.

Одначе, коли тільки ми здобули вирішальну перемогу, ще навіть перед кінцем війни негайно після здобуття Ростова, ми перестали застосовувати смертну кару і таким чином показали, що думаємо проводити в життя нашу програму у такий спосіб, як обіцяли. Кажемо, що застосування насильства походить із рішення приборкати експлюататорів, великих землевласників і капіталістів. Як тільки це виконано, ми відкинули надзвичайні методи. І ми довели це на практиці.

Сталін відхилився від цих ясних і точних вказівок Леніна. Сталін штовхнув партію і НКВД на застосування масового терору, коли в нашій країні експлюататорські кляси були вже зліквідовані і коли не було поважної причини для того, щоб застосовувати надзвичайні засоби терору. Цей терор насправді був звернений не проти залишків переможених експлюататорських кляс, а проти чесних працівників партії і совєтської держави; проти них стягувано брехливі, наклепницькі й абсурдні обвинувачення у „дворушництві", „шпигунстві", „саботажі", підготові фіктивних „змов" тощо.

СУМНІВИ ЩОДО СТАЛІНСЬКОГО КУРСУ

На лютнево-березневому пленумі Центрального Комітету в 1937 році багато його членів висловили сумнів щодо правильности курсу масових репресій під претекстом боротьби з „дворушництвом". Товариш Постишев найвлучніше висловив ці сумніви. Він заявив:

Я філософував собі про минулі роки боротьби, про членів партії, які втратили мужність і або скапітулювали, або перекинулися до ворожого табору, про здорові елементи, які боролися за партію. Це були роки індустріялізації і колективізації. Я ніколи не вважав за можливе, щоб після цих суворих років боротьби і випробувань Карпов або йому подібні могли опинитися у ворожому таборі. (Карпов був членом Українського Центрального Комітету і Постишев його добре знав). Аж тепер, згідно із зізнанням, виходить, що Карпова завербували троцькісти ще в 1934 році. Я особисто не вірю, щоб у 1934 році чесний партієць, який пройшов довгий шлях безжалісної боротьби проти ворогів партії і за соціялізм, міг опинитися у ворожому таборі. Я не вірю в це... не можу уявити собі, щоб людина у тяжкі роки йшла разом з партією, а в 1934 році пристала до троцькістів. Це дуже дивна справа. (Рух на залі).

Вживаючи сталінської формули, що чим ближчі ми до соціялізму, тим більше ворогів будемо мати, і прикриваючись резолюцією лютнево-березневого пленуму Центрального Комітету, ухваленою на основі доповіді Єжова, провокатори, які разом із безсовісними кар'єристами пролізли до органів державної безпеки, розпочали в імені партії масовий терор проти партійних кадрів, совєтських кадрів і звичайних совєтських громадян. Вистачить сказати, що число арештів, переведених за контрреволюційні злочини між 1936 і 1937 роками зросло в десять разів.

Відомо, що проти керівних партійних діячів практиковано брутальне свавілля. Партійний статут, затверджений 17-им з'їздом, був заснований на ленінських принципах, висловлених на 10-му з'їзді. В ньому сказано, що для того, щоб ужити надзвичайних заходів, як виключення з партії, проти члена Центрального Комітету, проти кандидата в члени Центрального Комітету або проти члена Контрольної Комісії, „треба скликати пленум ЦК і запросити на пленум всіх кандидатів у члени ЦК і всіх членів Контрольної Комісії. Тільки тоді, коли дві третини всіх учасників пленуму — відповідальних партійних керівників, визнають за необхідне, тільки тоді можна виключити члена ЦК або кандидата.

БЕЗПРАВНІ РЕПРЕСІЇ

Більшість членів і кандидатів Центрального Комітету, обраних на 17-му з'їзді і заарештованих у рр. 1937-1938, виключено з партії нелеґально, з брутальним порушенням партійного статуту, бо питання про їх виключення ніколи не розглядалось на пленумі ЦК.

Тепер, коли перевірено справи деяких тих, так званих „шпигунів" і „саботажників", виявилось, що всі ті справи були сфабриковані. Признання багатьох заарештованих і обвинувачених у ворожій діяльності були здобуті при допомозі жорстоких і нелюдських тортур.

У той самий час Сталін, як нас поінформували тодішні члени Політбюра, не показав їм зізнань багатьох обвинувачених політичних активістів, коли вони заперечили свої признання перед військовим трибуналом і просили об'єктивного перегляду їхніх справ. Таких заяв було багато, і Сталін, без сумніву, знав про них.

Центральний Комітет вважає за абсолютно конечне поінформувати з'їзд про багато з таких сфабрикованих „справ" проти членів Центрального Комітету партії, обраних на 17-му з'їзді.

Прикладом підлої провокації, огидної фальсифікації і злочинного порушення революційного правосуддя є справа бувшого кандидата в члени Політбюра Центрального Комітету, одного з найвидатніших працівників партії і совєтського уряду, товариша Роберта Ейхе, що був членом партії від 1905-го року. (Рух на залі).

Товариш Ейхе був заарештований 29-го квітня 1938-го року на підставі наклепницьких матеріялів, без відома і згоди прокурора СССР, які одержано лише через 15 місяців після арешту. Слідство в справі Ейхе супроводилось найбільш брутальними порушеннями совєтського правосуддя, зловживаннями і фальсифікаціями.

Ейхе під тортурами змушений був підписати протокол свого признання, заздалегідь приготований слідчими, в якому він сам і багато інших видатних партійних працівників обвинувачувалось в антисовєтській діяльності.

1-го жовтня 1939 року Ейхе вислав Сталінові заяву, в якій категорично заперечував будь-яку свою вину і просив перевірити його справу. В цій заяві він писав: „Немає гіршого нещастя, як сидіти у в'язниці уряду, за який я завжди боровся".

ДРУГА ЗАЯВА ЕЙХЕ

Збереглася ще й друга заява Ейхе, яку він вислав Сталінові 27-го жовтня 1939 року. В ній він наводив дуже переконливі факти і збивав зроблені проти нього наклепницькі обвинувачення, доводячи, що, з одного боку, ці провокаційні обвинувачення були ділом рук справжніх троцькістів, арештування яких він апробував бувши першим секретарем Західньосибірського крайового комітету партії і які змовились помститись на ньому, а з другого боку — фальсифікацією матеріялів слідчими. Ейхе писав у своїй заяві:

25-го жовтня ц. р. мене поінформовано, що слідство в моїй справі закінчене і що мені відкрито доступ до матеріялів слідства. Якби я був винен бодай в одній сотій частині злочинів, у яких мене обвинувачується, я не відважився б посилати Вам цю передсмертну заяву; проте, я не провинився ані в одній з тих справ, у яких мене обвинувачується, і моє серце чисте навіть від тіні підлоти. Я ніколи в своєму житті не сказав Вам ні одного слова неправди і я не брешу тепер, стоячи обома ногами в могилі. Вся моя справа — типовий приклад провокації, наклепництва і порушення елементарних основ революційного правосуддя.

Признання, які зроблено частиною мого акту, не тільки абсурдні, але й криють у собі наклепи на Центральний Комітет ВКП(б) і на Раду Народних Комісарів, бо правильні резолюції ЦК ВКП(б) і Ради Народних Комісарів, ухвалені не з моєї ініціятиви і без моєї участи, представлено як ворожі акти контрреволюційних організацій, зроблені нібито на мою пропозицію.

Я говорю тепер про найганебніший випадок з мого життя, про найтяжчу провину проти партії і проти Вас, — про моє признання в контрреволюційній діяльності... Справа ось в чому: не витримавши тортур, яким мене піддали Ушаков і Ніколаєв — головно цей перший, який знав, що мої поламані ребра ще не зовсім зрослись і завдав мені великого болю — я був змушений обвинити і себе самого і інших.

Більшість з моїх признань запропонував і продиктував Ушаков, а решта є моїм відтворенням матеріялів західньосибірського НКВД, за яке я перебрав всю відповідальність. Коли якась частина історії, яку сфабрикував Ушаков і яку я підписав, не трималася купи, мене змушували підписувати іншу версію. Це саме зроблено з Рухімовичем, якого спочатку представили як члена резервової сітки, але ім'я якого опісля усунули, не сказавши мені про це нічого. Те саме зробили і з керівником резервової сітки, яку нібито створив Бухарін у 1935-му році. Спочатку я вписав своє власне ім'я, але потім мені наказали вписати й Межлаука. Були й інші подібні випадки.

Я прошу, я благаю Вас ще раз перевірити мою справу, і не для того, щоб помилувати мене, а щоб викрити підлу провокацію, яка гадюкою обкрутилася навколо багатьох осіб, у великій мірі через мої підлі й злочинні наклепи. Я ніколи не зраджував ні Вас, ані партії. Я знаю, що я загину через підлі і мерзотні підступи ворогів партії і народу, які сфабрикували проти мене провокацію".

Здавалося б, що така важлива заява заслуговувала на перевірку Центральним Комітетом. Одначе, цього не зроблено. Заява була переслана до Берії, але жахливі знущання над кандидатом в члени Політбюра, товаришем Ейхе, продовжувались.

(Далі буде).

НА З'ЇЗДІ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

На запрошення сеньйора і мецената українського життя в ЗДА та сеньйора українських лікарів в цій країні д-ра М. Сіменовича з Шикаґо мав я нагоду бути гостем на Першому З'їзді Українських Лікарів Америки і Канади.

З'їзд відбувся 2 червня 1956 р. в осідку Відділу Українського Лікарського Товариства Огайо в місті Клівленді, центральному пункті, куди — було догідніше доїхати лікарям з різних частин Америки і Канади. Підготовку З'їзду перевів місцевий Відділ УЛТ, якого голова д-р Комаринський, відкривши З'їзд, передав провід голові Централі Українського Лікарського Товариства д-рові Яр. Воєвідці.

Інавґураційна промова голови.

Голова УЛТ д-р Яр. Воєвідка, перебравши провід З'їзду, виголосив інавґураційну промову, в якій вказав на намагання УЛТ зорганізувати всіх лікарів українського походження, народжених на американській землі та новоприбулих. Після шестирічної праці, Головна Управа скликала З'їзд, який є віддзеркаленням сили та життєздатности Товариства. Перед З'їздом поставлено завдання:: 1. Дати перегляд українських лікарських фахових та наукових сил в Америці. 2. Зблизити лікарів Америки і Канади. 3. Серед товариської зустрічі, пізнати нових та стрінутися з старими приятелями.

Українське Лікарське Товариство покликало до життя на Основуючих Загальних Зборах 22 січня 1950 р. за почином д-ра Р. Осінчука. В поодиноких осередках діють Відділи як самостійні Товариства, получені спільним статутом та одною Централею, а в загальному Т-во нараховує коло 400 членів. Впродовж шестирічного існування були часи, коли діяльність була слабша, але Товариство здало іспит. УЛТ існує та існувати буде. УЛТ видає „Лікарський Вісник", який появляється неперіодично, два рази на рік. Дотепер появилося 5 чисел, три під редакцією д-ра Р. Осінчука і два під редакцією д-ра Яр. Воєвідки. Є намагання оживити журнал мемуарами, фактами з минулого життя відділів і поодиноких лікарів, кутком термінології і ін. Вже після війни померло в різних частинах світу 20 українських лікарів, список яких прочитав голова, а приявні вшанували їх однохвилинною мовчанкою.

Привітавши учасників та гостей З'їзду, зокрема сеньйора д-ра Сіменовича, видатного вченого проф. д-ра Андрієвського, ініціятора і першого голову Українського Лікарського Товариства в Америці д-ра Осінчука, представника Канади д-ра Геника - Березовського, д-р Воєвідка прочитав список приявних лікарів, представляючи кожного зокрема. Між приявними є лікарі народжені в Америці і новоприбулі, лікарі старшої ґенерації і молоді лікарі, які недавно закінчили студії на европейських університетах чи вже в Америці. Перевага молодих лікарів, які започаткували свої студії у Львові на Медичному інституті, що повстав був за ініціятивою славної пам'яти покійного професора д-ра М. Панчишина. Цей факт заслуговує на особливу увагу і відзначення. Завдяки цій благородній ініціятиві, яка була виявом жури Покійного великого українського громадянина і вченого за майбутнє українського лікаря, маємо сьогодні такі чисельні кадри українських лікарів.

Наукова частина Зїзду.

Наукову частину З'їзду започаткував на пленарному засіданні д-р Р. Осінчук доповіддю п. н. „Вплив промінювання на майбутні покоління". Після доповіді д-ра Осінчука учасники З'їзду поділилися на дві секції. В першій, під проводом д-ра Любчака і д-ра Андрієвського мали доповіді: д-р Туркало, д-р Терлецька-Антонович, і д-р Сайкевич. В другій під проводом д-ра Осінчука і д-ра Хмілевського виступали з доповідями: д-р Гординський, д-р Городиловський, д-р Решетило і д-р Ґрушкевич.

Бенкет.

Ввечорі відбувся бенкет, на якому крім лікарів учасників З'їзду та їх родин, брали участь представники українських організацій та багато місцевих громадян, зокрема багато молоді.

Бенкет започаткував спільною молитвою парох місцевої української католицької Церкви монсеньйор о. Гресько, виголосивши промову, в якій звернув увагу на відрадне явище, що українські лікарі не йдуть одинцем, але організовано дбають за добре ім'я українського лікаря, яке повинно бути рівнозначним з добрим українським іменем на чужині. Бенкет відкрив д-р Левицький, передавши дальший провід д-рові Орловському.

На бенкеті промовляли д-р Воєвідка, проф. Бачинський, д-р Осінчук, проф. Андрієвський і д-р Олесницький. В мистецькій частині приймали участь: Кульчицька, Касараб, Дибівна і оркестра Шаяна. Ефективні декорації виготовила Ніна Раковська. Бенкет закінчився балем при оркестрі Шаяна.

Висновки.

Перший З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади є виявом живучости і життєздатности важливого фактора української провідної верстви, він виявляє, що цей фактор є організований, а тільки зусиллям організованої праці всіх наших секторів зуміємо зберегти в чужому морю українську національну субстанцію і силу.

М. Денисюк.

ТРИ ШКОЛИ СОВЄТСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

(Закінчення на стор. 3-ій)

Сталін, привела до змін, які наступили після його смерти і які помічаємо, зокрема, в зовнішній політиці і щораз виразніше переводженій новій обсаді совєтської дипломатії. Ряд познак вказує на те, що цей курс зміни, т. зв. коекзистенція, був запляновaний ще за життя диктатора. Очевидно, його здійснення має тепер печать нових людей, точніше одної людини — Хрущова. Але стратегічний плян правдоподібно був сконцентрований ще за життя Джугашвілі. Його головною ціллю було закріплення великих здобутків 1943-1953 рр., що й ставить собі за завдання нова, третя ґенерація совєтської дипломатії, яку цими днями очолив Шепілов.

Перше, що впадає в очі, спостерігаючи персональний склад нової школи, це — тип високого партійного апаратчика, покликаного на керівний пост дипломатичної служби. Кілька прикладів: Курнецов, довголітній фактичний керівник совєтських профспілок ,висланий на амбасадора до Пейпінгу, згодом заступлений на тому ж пості партійним ідеологом Юдіним; відрядження секретаря московської партійної організації Фірюбіна спершу до Праги, а згодом до Югославії; обсада варшавської совєтської амбасади насамперед московським партійним секретарем Поповим, згодом секретарем комсомолу Міхайловим і врешті колишнім секретарем ЦК Білоруси і міністром освіти в Казахстані Пономаренком; обсада совєтської амбасади в Румунії спершу секретарем КП України Мельниковим, а тепер партійним апаратчиком Єсіповим; секретар КП Білоруси Сімянін стає амбасадором у Північному В'єтнамі. Також посли Крилов (Альбанія), Суслов (Північна Корея), Андропов (Угорщина) — все це поголовно партійні функціонарі, відряджені на дипломатичну службу.

Друга особливість теперішньої ґарнітури совєтської дипломатії — це її російськість. За вийнятком Пономаренка, якого умовно можна назвати українцем з прізвища, всі інші росіяни. І нарешті третя особливість нової школи — це факт, що всі новоіменовані, якщо не приятелі, то співробітники й однодумці Хрущова. З ними вибирається некоронований ще диктатор СССР виконати наступні завдання: 1. закріпити при СССР здобуті лятифундії в постаті сателітних країн; 2. зневтралізувати якомога більше число держав; 3. здемобілізувати готовість Заходу супроти большевицької експансії. Робити це при помочі людей, що вславилися рекордовими кількостями „нєт" в періоді „холодної війни" з оптичних моментів невигідно. Очевидно, з їх професійної рутини ніхто в Кремлі не думає резиґнувати, але теж навіть у сфері можливостей не існувало обсадження посту міністра закордонних справ, скажімо, Громиком чи Маліком. Вони так і залишаться виконавцями волі, цим разом Хрущова та його соратників, і в цей спосіб запевнять вплив партії на хід політики.

Прихід до керми совєтської зовнішньої служби майже без вийнятку партійних функціонарів, що замінили неелястичних „нєт" - дипломатів школи Молотова, треба розцінювати як зміцнення совєтської закордонної політики. Її виконавці беззастережно віддані ідеї всесвітньої комуністичної революції під кермою російського большевизму, при чому до реалізації цього ,на довшу мету обрахованого завдання, підходять вони з легкістю й елястичністю людей, куди більшою, ніж можуть дозволити собі професійні дипломати. Таким чином трудноції в поборюванні большевизму на дипломатичному паркеті значно зросли і вимагають відповідної перфекції та продумання зі сторони вільного світу.

ТВОРЧИЙ ВЕЧІР М. ПОНЕДІЛКА

(З Літ. - Мист. Клюбу в Дітройті).

— Що? Цілий вечір слухати одного письменника? Це ж буде понад міру скучно..., — вередувала одна пані, коли прочитала запрошення Л. М. Клюбу на вечір Миколи Понеділка 8 квітня ц. р.

В переповненій залі Інтерн. Інституту ширяв дух творчого надхнення і масового уважного сприймання.

— Ах! Як цікаво було! Дякую, що перемовили мене прийти, — сказала та сама пані, підійшовши до мене, після того, коли пролунали останні оплески і всім стало ясно, що вечір невідкличнo закінчився, що втомлений письменник не дасться намовити до дальших надпрограмових виступів.

І це була суща правда. Було дуже цікаво. Микола Понеділок удруге здобув Дітройт, віддавши живим словом те, що зродилось в його творчій лябораторії.

Те, що він дав цього вечора, було поділене на дві жанрово протилежні групи і прочитане в двох частинах вечора. В програму першої частини ввійшли фраґменти п'єс, повні драматичної напруги („Ляйтнант Фласв" і „Медея" останнє перекладене з Жан Ануї) і два оповідання, які не так різьбою людських типів совєтського хову („Без назви") і поетичною настроєвістю („Говорить лише поле"), як більш повагою творчого тону приємно здивували авдиторію яка чекала гумориста і тільки гумориста. Тим часом перед нею розгорнувся куди ширший творчий діяпазон, перед нею станув письменник, що не тільки майстерно вміє схопити людські слабості і забавляти слухача чи читача, даючи йому нагоду посміятись з ближнього, а часто — хоч несвідомо — зі себе самого.

Правда, — в цьому другому, досі так притаманному йому жанрі гумориста, М. Понеділок мабуть ще більший майстер слова і думки. І тут теж глибока психологічна вникливість. Ще й яка! Але тут часто вже сам добір слів, нанизаних на одну нитку, не то рефлєксність характерів (зокрема незрівнянно — досконало схоплених із підсовєтської дійсности, з розкладеною діявольською системою мораллю), робить його кожну гумореску цінністю і заставляє від душі сміятись. Отож і котились по залі щораз нові каскади сміху, коли один за одним проходили пункти програми, віддані самим автором (2-га дія перерібки „За двома зайцями", „Вибитий зуб", „Збори в українському селі", „Хамелеон", „Гоноровий синець").

Голова У. Л. М. Клюбу М. Важанський, відкриваючи цей вечір сказав м. і.

„Микола Понеділок — це незвичайно оригінальна поява в нашому літературному та взагалі культурному житті. Особливо в гумористичному жанрі. Вже з перших творів можна б було судити, що росте новий сильний талант того, так мило вітаного жанру. Мило вітаного всіма ґенераціями нашого народу. Так потрібного під сучасну пору. Видно було, що цей жанр, родився разом з його вдачею, — тому він такий природний, безпосередній та, очевидно, оригінальний.

З часом також і діяпазон творчости поширився і дійшов до тих меж, в яких літературна критика вбачає своєрідну перемогу над дотеперішнім і означає його місце, як самостійне. Теж саме можна говорити про тематичність творчости Миколи Понеділка. Ми бачимо його на своєму шляху, певного вже себе письменника та драматурга.

Ба що більше, Микола Понеділок також мистець-актор. Всі ці три властивості, хоч не раз досить далекі від себе у інших письменників, — у Миколи Понеділка, поєднані водну нерозривну цілість — дали нам повну постать, яку ви самі найкраще зрозумієте на цьому вечорі, на якому наш гість має можливість виступити у многогранній скалі своєї творчости. Критика за вами".

І треба сказати оцінка була дуже добра. Публіка була незвичайно вдоволена. Напевно вдоволений був і письменник, бо він цей настрій слухачів мусів відчути.

В. Несторович.

● Геррі С. Труман, який перебуває тепер в Німеччині, заявив, що він дуже „радий, що правибори в стейті Каліфорнія виграв Адлей Стівенсон. Бувший президент при цьому заявив, що ця перемога ще не означає того, що Стівенсон переможе також на Номінаційній Конвенції в Шикаґо. „Хто переможе, — сказав Труман — знатиму аж на конвенції. Я не маю жадного свого кандидата".

● ПРАЦЯ ● ● HELP WANTED—MALE ●

МУЛЯРІ

FOR S. A. C. CONTROL CENTER
МУСИТЬ БУТИ В ЮНІЙ
ПЛАТНЯ $3.37½ НА ГОДИНУ
9 ГОД. ДЕННО — $33.75 НА ДЕНЬ
6 ДО 8 ТИЖНІВ ПРАЦІ
ПЛАТНИЙ ПЕРЕЇЗД АВТОБУСОМ В ОБІ СТОРОНИ
ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ПРАЦІ
ROBERT E. McKEE CONTRACTORS
OFFUTT AIR FORCE BASE
Omaha, Nebraska

● РОЗШУКИ ●

Пошукую свою рідну сестру ГІЛЬ Люльку з села Кути, пов. Золочів, воєвід. Тернопіль. В 1943 р. перебувала в Німеччині. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати на адресу брата: WASYL GIL, 411 Magnolia Ave., Elizabeth, New Jersey.

Пошукую сина
ЮРІЯ ЗВАРИЧА
з 19 р., який пропав під Бродами. Закордонні часописи прошу помістити це оголошення.
ANTON ZVARYCH
826 Tripoli Street
Pittsburgh 12, Pa.

КУЧУРЯК ФІЛІМОН,
який виємігрував 1922 р. з Вижниці — Буковини до Америки, пошукує його бувший дуже близький сусід, замешкалий тепер під адресою:
A. BEREZOVSKYJ
1245 N. Damen Avenue
Chicago 22, Illinois

Пошукую брата Миколу СТУПНЯ із села Пискоровичі, повіт Ярослав. Остання вістка від нього була в 1944 р. із села Подегород, пов. Новий Санч. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:
Mr. ALEXANDER STUPEN
34 E. 7th St., New York 3, N. Y.

● РІЗНЕ ●

АРКА, 48 E. 7-ма вул.
в Ню Йорку
(GR 3-3550)
на бажання висилає всім дарові Каталоги.

САЛЬОН КРАСИ
„МАРІЙКА"
Щоденні години
від 9. рано до
8. ввечір.
318 EAST 6th ST.
(Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone
GRamercy 5-7244

● FARMS FOR SALE ●

Sussex County — Діюча молочна фарма. 105 акрів, 9 кімн. колон. дім. Великі кімнати. 32 перед. стайні — 80x32. Другі будинки. Повне влаштування — потік і став. 2 криниці, 60 м. від Ню Йорку, близ. міста. Жадає $24,500 без товару. З огляду на скору продаж додасться ще до купна 30 шт. дійної худоби. Phone PL 5-5130 (N.Y.C.) or Sussex 2-3518 (N.J.)

● Business Opportunity ●

FRANEK'S TAVERN, центр. полож. в приємнім курортнім місті New Jersey, близ. до N.Y.C. Бизнес провадиться вже 27 р. Велика бара, гарне влаштування, 36 сид. місць. Пов. кухон. виряд, шофелборд. Солідний в стилі будинок, декор. фронт, 4 апарт., гараж на 2 авта. Около 5 акрів землі. 210' фронту. Сад, курник. $162 місяч. від 3 апарт. Власник відходить. $53,000. Пишіть: Mr. M. Franck, 323 Rutherford Ave., Franklin, N. J.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

"EXTRUDER OPERATORS"
Досвіду непотрібно. Небувала нагода праці в скоро розвиваючійся фірмі.
• ДОБРА ЗАПЛАТА
• ПОСТІЙНА ПРАЦЯ
• КОРИСТІ.
Закінчення "High School" конечне.
PLASTIC HORIZON CORP., INC.
2 East 5th Street
Paterson, New Jersey
щоб домовитись телефонуйте
Armory 4-6874

Потрібно
СУПЕРІНТЕНДЕНТА
до 16 род. дому, в Асторії, Л. Ай. Центральне огрівання на вугілля - стокер. Вимагається знання в цій праці. Подружжя — старші люди. За обслугу 3-кімн. помешкання, вигідне і сонячне, електрика і платня. Заінтересованих прошу кликати до: RAvenswood 6-0532 від год. 6-9 вечора.

● Help Wanted Male—Female ●

Досвідчені
до буфету і кельнерки.
Мужчина до кухні і миття посуди. Постійно, або на кілька годин. Голоситись по 18 червня між 3—5 по полудні.
New Modern Theatre Diner
22-19 Broadway, Fairlawn, N. J.

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Female ●

СПОЛУЧУВАННЯ і лютування елек. дротів. Гарна монтажна праця, елекр. складові частини; побажані з досвідом. Великі компан. користі. Горожани ЗДА. Компанія може дати транспорт від Broad Ave., Palisade Park біля Public Service автобуси #1, #165 & #166. Також від George Washington Bridge. Голоситись: 9:30-4 p.m. E. S. C. Corporation, 534 Bergen Boulevard, Palisade Park, N. J. — Windsor 7-0100

НЕГАЙНО ПОТРІБНО
ДВІ ПОКОЇВКИ
НА СОЮЗІВКУ
для порядкування і прибирання кімнат. Референції побажані. Платня відповідно до умови. Зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE,
Kerhonkson, N. Y.

MILLING MACHINE OPRS.
BENCH FILERS
DRILL PRESS OPRS.
Прекрасні умовини праці.
Наднормові години.
Праця на день.
Побажані до 40 р. життя.
NATIONAL TOOL & DIE CO.
75 Airport Rd.,
HARTFORD, CONN.

ПОТРІБНО ЖІНОК
до праці чищення бюр. Нічна праця. Можна працювати 5 до 7 год. в ночі. Добра платня і добрі умовини праці. Голоситись: в четвер і п'ятниці 1:30 P.M.
Room 719,
250 W. 57th St., New York City

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС

● ВАКАЦІЇ ●

ІДЕАЛЬНІ ЛІТНІ ВАКАЦІЇ
ДЛЯ ЦІЛОЇ РОДИНИ

До винайму 2 і 3-кімнатні бонґала з влаштуванням найновіших удогіднень. Приватні лазнички, кухні, веранди, пральня і город до забави. Приватне озеро. Купіль, плавання, лодкування і рибальство. Також на продаж площі і бонґала — малий завдаток, легкі умови сплати. Українська оселя.
JOHN MAGREL
Neversink, N. Y. — Tel. Liberty 167 M1

ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
на античні теми
Михайла СОНЕВИЦЬКОГО.
ГОМІН ДАВНОМИНУЛИХ ДНІВ
Ілюстроване видання. Ціна $1.50
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Зі Спорту

КОМБІНАЦІЯ: УСК — ШВАБЕН — ҐОТШЕ ПЕРЕМАГАЄ ЗБІРНУ ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІЦІЇ
1:0 (0:0)

Продовжуючи традицію влаштовування спортового свята на Давнінґ Стадіюм в місяці травні, що в ньому дотепер брали участь першорядні футбольні команди з Німеччини, Нім.-Американський Футбольний Зв'язок також в цьому році зреалізував цей задум, запрошуючи збірну команду західньо-німецької поліції до Ню Йорку. Хоч згадана німецька дружина в ніякому разі не дорівнювала дружинам найвищих німецьких футбольних ліґ, що гостювали тут в минулих роках, проте її вистачало, щоб в цьому році, в час розколу двох спортових таборів в ЗДА, запевнити Нім.-Амер. Футбольному Зв'язкові великий успіх. Та цим разом і наша щораз більш зростаюча спортова громада в Ню Йорку може почванитись, що активною участю УСК-у вона набагато причинилася до успішного переведення спортової програми НАФСоюзу під час побуту німецької поліційної одинадцятки в нашій метрополії. Бо вперше від часу існування НАФСоюзу дружина з т. зв. „прем'єр дівіжен" відважилася приступити до змагань з европейською командою. Зробив це якраз Укр. Спорт. Клюб в Ню Йорку в спілці з двома німецькими футбольними клюбами; С. К. Швабен і Б. В. Ґотше. Збірна команда трьох названих клюбів розіграла в дні 9-го травня ц. р. змагання проти гостей з Німеччини й, понад усякі сподівання, перемогла їх низько, але зовсім заслужено вислідом 1:0 (0:0). До цієї зустрічі представники трьох клюбів, за взаїмним порозумінням, визначили слідуючий склад: О. Цьолко (УСК), М. Шміґель (УСК), Штаммлер (Швабен) Крішe Шаллер (Швабен), Геррінґ (Ґотше), Е. Голюка (УСК), Томіч (Ґотше), Коллер (Швабен), Е. Арндт, Р. Павлюк (УСК), В. Фрайтаґ, Г. Шіллінґ (Швабен), Фістер, Ґудшентіс (Ґотше).

Початкова фаза гри ніяк не ворожила успіху збірній трьох клюбів. Дружина гостей, сильніша кондиційно й краща технічно, зуміла держати ініціятиву у своїх руках через цілу першу половину й дуже часто загрожувати воротам господарів, що їх цього вечора суверенно боронив Ю. Цьолко. На ньому й на дуже доброму середущому помічникові, Шаллерові, кінчалися всі задуми гостей. Їм гарно асистували інші змагуни з дефензиви. В нападі нюйорчан в першій полугрі не було належної гармонії, а їх спорадичні випади були заслабі, щоб зламати сильну залогу німців. Стріли місцевих нападників або відбивались від ніг оборонців або ставали здобиччю воротаря. Після перерви, однак, образ гри цілковито змінився. Зокрема в лінії нападу можна було зауважити більше продуманих акцій, у висліді чого нім. воротар часто стояв перед поважними пробами. Кілька разів йому вдалося врятувати свої ворота в останній секунді, то знову оборонці приходили йому з поміччю вже на ворітній лінії. Проте в 72-ій хв. наступило те, на що збірна трьох дружин вже давно заслужила. Після гарного заграння цілого нападу Г. Шіллінґ притомним стрілом в довгий ріг здобув перші й останні ворота дня.

Після цього дружина гостей почала грати досить розгублено, гостюючи під воротами нюйорчан тільки завдяки проривам. В 86-й хв. їхній правий лучник посилає сильну бомбу на наші ворота; однак Цьолко є на місці й гарно переносить м'яча понад поперечку. — Численна публіка бурхливими оплесками винагороджувала збірну команду трьох клюбів за її цілком заслужену перемогу. Зокрема на обличчях укр. глядачів можна було помітити зовсім зрозуміле задоволення; вони раділи тому, що п'ять змагунів УСК-у гідно себе зарепрезентували, а Ю. Цьолко у львиній частині причинився до великого тріюмфу збірної УСК-у, Швабен і Б. В. Ґотше.

В передзмагу друга збірна команда трьох клюбів, УСК, Швабен і Ґотше перемогла сильних греків вислідом 1:0 (0:0). Одинокі ворота здобув лівий крайник УСК-у, Г. Гивель.

О. К.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Т-во „Любов" Відд. 370 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16-го червня, в церковній залі при 127 Парк Ст., о год. 7ій веч. Збори відбуваються на цей день тому, що багато виїзджають на відкриття сезону на Союзівку в неділю. В суботу можна ще знайти місця на авта, які виїзджають. Проситься всіх прийти, буде роздача дивіденди та вирівняти свої місячні вкладки як також вирівняти свою залеглість що до посмертного. Наше Т-во має поверх сто членів, які не мають заплаченої залеглости за рік 1955. — К. Стасюк, прдс.; М. Хомета, кас.; А. Сова, фін. секр.; В. Ґіна, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая Відд. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го червня в церковній залі при Fillmor & Oneida St., зараз по співаній Сл. Божій. Пригадується членам, що збори відбуваються що третя неділя по першім. Крім того урядники полагоджують Союзові справи кожньої неділі від год. 11:30 до 1-ої попол. Члени, які були суспендовані а заплатили свій довг, будуть прийняті наново. Добре було б щоб наше членство троха заінтересувалось тим, щоб збільшити членство для УНСоюзу, тому не забувайте записати своїх діточок та знайомих. — І. Була, предс.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 156 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в п'ятницю, 15-го червня, о год. 8:30 веч., в Громадськім Домі. Просимо всіх бути на зборах бо є важні справи до полагодження. — В. Новак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори С-ва Преч. Марії Відд. 112 вібудуться в неділю, 17-го червня, по 3-ій і 4-ій Службі Божій в церковній залі. Проситься точно вплачувати свої вкладки. — А. Купер, секр.

АКРОН, О. — Місячні збори Б-ва Сош. св. Духа відбудуться в неділю, 17-го червня, в церковній залі, о год. 1:30 попол. Тому, що є важні справи до полагодження, присутність всіх членів побажана. — А. Зепко, предс.; С. Мотрович, кас.; В. Пулк, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка Відд. 252 відбудуться в неділю, 17-го червня о 12-ій год. впол., у залі при 2250 В. Кортез. Проситься довгуючих членів прийти і вирівняти вкладки. Також секретар має дивіденди для членів. Маґас, предс.; Когут, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побирання вкладок є в суботу, 16-го червня від год. 5-ої -6-ої веч. і в неділю, 17-го від год. 12-1:30 попол. Залягаючі з вкладками будуть суспендовані. М. Субтельний, О. Штогрин.

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 147 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17. червня, в парафіяльній залі 803 Фронт вул., в 2-ій год. попол. Буде звіт за 6 місяців і роздача дивіденд. Обов'язком кожного члена прийти і забрати свої дивіденди. Просимо тих членів, що платять наперед, прийти і заплатити, тому що розмет висилаємо до головної канцелярії все на 25-го кожного місяця. Довгуючих напоминаємо вирівняти свої вкладки в противнім разі будуть суспендовані. — І. Зазворський, предс.; Г. Біленький, кас.; І. Федорак, секр.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. — Б-во св. о. Николая Відд. 13, повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Гор. Клюбі, 402 — 25th St. Тому що на зборах буде роздача чеків дивіденди для членів, проситься всіх членів прибути обов'язково. Перед зборами можна вирівняти вкладки. — А. Урбан, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Заряд С-ва Благовіщення Відд. 125 повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 1-ій попол., в „Союзовім Домі" при 849 N. Western Ave. Проситься членів прийти на означений час та забрати чеки, дивіденди. Справи, які повинні бути полагоджені на цих зборах, будуть вирішені, без огляду на кількість членів. — А. Штим, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 277 повідомляє членів, що місячні заг. збори відбудуться в неділю, 17. червня, о год. 2-ій попол., в домівці Укр. Амер. Горож. Клюбу при 53 Whitmore St. Збірка вкладок відбудеться тогож дня в церковній залі по обох Службах Божих. Тих членів, що вкладок не платять і на упімнення не відповідають, такі члени будуть суспендовані. Дня 29 липня ц.р. відбуде Відділ свій ювілей; білети на цей ювілей викуповує кожний дорослий член. Білети в ціні 1 доляр. Чеки-дивіденду просимо вибрати в фін. секретаря. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во І. Франка Відд. 271, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, в залі на Лакаванна Евеню, о год. 2-ій попол. На порядку нарад звіти, роздача дивіденди, та інші справи до полагодження. — І. Чопко, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в п'ятницю, 15-го червня, о год. 7:30 веч., в залі Клюбу, 13 Washington St. бо в неділю, 17го червня всі їдемо на Союзівку рано о год. 7:30 з Клюбу автобус виїжджає і в Hastings забере членів о год. 8-ій. На зборах буде роздача дивіденд. — П. Гарасимів, В. Мандзій.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд. „Запорозької Січі" відбудуться в суботу, 16. червня, о год. 8-ій веч., в приміщенні при 33 Е 7-ма вул., II. пов. Всіх членів просимо явитися на збори.—С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Йосафата Відд. 217 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 2-ій попол., в церковній залі 305 Гудсон Евню. Просимо всіх членів прибути на збори. Є дуже важні справи до полагодження. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, відбудуться в суботу, 16-го червня в параф. залі при 74 Геррис Еве., о год. 7-ій веч. Просимо всіх членів прибути на ці збори, будуть важні справи до обговорення, як звіти про 45 літній ювілей та інш. На тих зборах будемо також роздавати дивіденду від УНСоюзу за рік 1955. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. І. Франка Відд. 83 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. червня, о год. 6-ій веч., в домі Горожан, 847 Норт Франклин вул.. Проситься всіх прибути, буде роздача дивіденди. Членів, які платять річно і піврічно, проситься прибути і заплатити свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Відд. 350 Увага! У зв'язку зі Святом Батька та виїздом багатьох членів на відкриття Союзівки дня 17-го червня, піврічні збори відбудуться в неділю 24. червня, о год. 2-ій попол., в залі Укр. Клюбу, 30 Park Row III. поверх. Там теж будуть відбуватися дальше збори членів Відділу кожної першої неділі по 15-тім кожного місяця. Проситься членів прибути 24-го червня на піврічні збори, бо є багато важних справ до полагодження. — В. Карий, предс.; Ст. Корівчак, кас.; В. Палідвор, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Б-ва св. о. Николая Відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі, 4655 Мартин вул. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти залеглости і забрати свої дивіденди та вислухати звіту гол. контролера п. Івана В. Іванчука, з річного засідання Головного Уряду УНС. — С. Пелех, предс.; І. В. Іванчук, секр.

БОСТОН, МАСС. — Піврічні збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 238 відбудуться в неділю, 17-го червня, зараз по Сл. Божій, в залі Укр. Прав. Церкви 136 Arlington St. На зборах будуть важні справи та поїздки на Союзівку і про Курси Українознавства на Союзівці на які ми повинні вислати хоч одного учня на сей рік. Буде присутний Гол. Радний Н. Давискиба, який звітуватиме з річного засідання УНСоюзу, також буде роздача дивіденди. — П. Мороз, предс.; П. Попович, кас.; Є. Сілінський, секр.

✝

Дійшла до нас сумна вістка з Батьківщини, що наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідуньо

бл. п. Отець

МИКОЛА СЕМЕНЮК

Совітник Єпископської Консисторії, довголітній парох Переволоки, повіт Бучач, упокоївся в Бозі в Тернополі, дня 9-го квітня 1956 р. в девять днів по повороті зі 6-літнього заслання на Сибірі — на 75 році трудолюбивого життя.

12-го квітня відбувся похорон в Тернополі, а в три тижні пізніше, добрі люди перевезли тіло Покійного до Переволоки і там похоронили вдруге на парохіяльному цвинтарі.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДА
відправиться в Укр. Греко-Кат. Церкві св. Миколая в Пассейку при 42 Van Buren Street,
В СУБОТУ, 16-го ЧЕРВНЯ 1956 — о годині 8:30 рано.

Рідних, бувших Парохіян і Знайомих просимо взяти участь в Богослуженнях.

Горем прибиті:
ІРИНА СЕМЕНЮК — дружина
МИРОН СЕМЕНЮК — син
МАРІЯ і ІВАН РИХВІЦЬКІ — донька і зять
ЗЕНОВІЙ і ДОМІНІКА СЕМЕНЮК — син і невістка
Внуки: БОГДАН ПОДОЛЮК
МИКОЛА і ІРИНА СЕМЕНЮК

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМТРАМК, МІШ. — Т-во Згода Відд. 20, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16-го червня, о год. 7-ій веч. в Укр. Хаті при Грейлінґ вул. Обов'язком кожного члена прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Дм. Вілик, предс.; Н. Триш. рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Сестр. „Любов", Відд. 37, відбудуться в четвер, 14 червня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 214 Фултон вул. Буде звіт з доходів і розходів контр. комісії за пів року. На зборах буде роздача дивіденд. Прийдіть і приведіть зі собою нових членкиць і дітей, щоб вписати в члени УНСоюзу. — А. Пограничнa, пр.; М. Полевчак, кас.; А. Гнатюк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.—Т-во Укр. Січ, Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться 15 червня о год. 6 веч. в приміщенні У. Н. Дому 433 Hoboken Ave. Проситься членів вирівняти свої вкладки. — І. Грабар, секр.

ДЖЕРІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Б-ва св. І. Хр., Відд. 270, відбудуться в суботу, 16 червня, о 7:30 веч., в У. Н. Домі при 433 Hoboken Ave. Управа Б-ва змінила день зборів, щоб члени УНС могли виїхати на прогульку 17 червня на відкриття сезону на Союзівці в Кергонксон, Н. Й. — В. Бутковський, рек. секр.

ЧУДОВИЙ ЛІК НА ДИХАВИЦЮ
Бронхіяльну Астму

Кожний, що колинебудь терпів на страшний АТАК АСТМИ — знає, що це є біль. Ви кашляєте, важко дихаєте, задихуєтеся і душитеся від кашлю. Часами Ви мусите боротися за віддих. Найменше напруження мучить Ваш віддих та вичерпує Вас. Найгірше це виглядає в ночі. Дуже часто, через безупинний кашель і важкий віддих, що його спричинює тиск крови, Ви не можете спати в ночі. АСТМА — це дійсно страшна недуга — але це оголошення дає Вам надію на вилікування.

Ось лік, що називається PENNYL, що приносить нечувану полекшу для тих, які терплять на Астматичний кашель і Бронхіяльний тиск крови. Ця чудова формула діє надсподівано та усуває згущення флеґми. Кашель уступає, віддих стає лекшим так скоро діє цей лік. Байдуже, як довго Ви терпите, або які досі лікарства Ви зажували, ми радимо Вам попробувати PENNYL. Пішліть цей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. U, Peekskill, N. Y. Напишіть Ваше ім'я й адресу точно друком на відворотному боці коверти. Звідтам вишлють Вам велику пляшку, за яку заплатите поштареві тільки $4.00. (Це включає також поштову оплату). Не зволікайте. Ви будете почуватися краще і без страху, маючи в руках цей певний середник PENNYL.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що у Клівленді, дня 4-го червня упокоїлась в Бозі на 79-му році життя наша Найдорожча Мама та Бабуня

бл. п. Мирослава з Ковшевичів
ТРЕШНЕВСЬКА

вдова по бл. п. о. Омеляновi, парохові Хороброва.
Похоронні обряди відбулись, дня 6-го червня з укр. кат. церкви св. Ап. Петра і Павла на парохіяльне кладовище.

Горем прибиті:
Діти: Богдан, Маріян, Роман та Анна зам. Рощаковська
Невістки: Берта, Ірена, Оксана,
Зять: Антін
Внуки: Вальдемар, Богдан, Ігор, Маріян, Ксеня.

✝

РОДИНА і ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ „БУРЛАКИ"
діляться сумною вісткою про неочікувану смерть
невіджалуваного Родича і Друга

ЮРІЯ ФЕДОРОВИЧА

народженого 8-го листопада 1913 р., в Губичах,
Зах. Україна,
що сталася 21-го лютого 1956 року.
Вічна Йому Пам'ять!

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР"
Д-ра А. Т. КІБЗЕЯ
Нове доповнене і виправлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР" В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ!
Ціна $6.00.
Замовлення з належитістю надсилати:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ВІЛІЯМ КОВАЛЬЧИК
Погребник
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занимається похоронами. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день так і в ночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N. Y.
YO 9-7272

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3683. Шанс влізти збоку.

CLINGING TO THE END OF THE ROPE, TARZAN CRASHED THROUGH THE TREETOPS AS THE PLANE STRAINED FOR ALTITUDE...

SWIFTLY, HE CLIMBED UPWARD. REALIZING THE PLAN, PEGGY LUNGED AT THE CABIN DOOR AND SWUNG IT OPEN!

OGWA TURNED IN TERROR TO SEE THE APE-MAN BRACED AT THE DOOR! "QUICK!" TARZAN SHOUTED TO THE GIRL. "GET TO THE CONTROLS!"

Тримаючись за кінець шнура, Тарзан зі свистом промайнув понад верхів'ями дерев. Коли літак знявся вище, він швидко поліз угору.

Розуміючи становище літака, Пеґгі метнулася до дверей кабіни і відкрила їх.

Оґва злякався, коли мавпо-людина з'явилася в дверях.

Тарзан гукнув до жінки. — „Ану, хапай за керму!"